

“Wij zijn trots dat papa hiervoor gekozen heeft”

“Zo kan je na je dood nog andere mensen helpen” : dubbel zoveel Vlamingen schenken hun lichaam aan de wetenschap na overlijden

Vandaag om 03:00 door Tommy Huyghebaert

FOTO: SHUTTERSTOCK.

33
shares

Het aantal Vlamingen die na hun dood hun lichaam schenken aan de wetenschap, is de laatste tien jaar verdubbeld. Bijna 500 jaar na Vesalius –

de grondlegger van de anatomie – zijn die donaties nog altijd noodzakelijk: voor het wetenschappelijk onderzoek en om artsen in opleiding te trainen. “Allemaal moeten ze de bouw van de mens bestuderen. En dat kan nog altijd het best zo realistisch mogelijk.”

“Volgens zijn persoonlijke wens en uitdrukkelijke wilsbeschikking zal het lichaam van Hendrik geschonken worden aan de Universiteit Gent, ten dienste van het onderwijs en wetenschappelijk onderzoek.” Met die boodschap gaf de familie van Hendrik Marievoet (80) in zijn overlijdensbericht aan dat de burgerlijk ingenieur-architect uit Steenhuffel ervoor gekozen had zijn lichaam te schenken aan de wetenschap. Net als honderden andere Vlamingen dat al deden: de UGent noteerde in 2017 een honderdtal - lichaamsdonaties, de KU Leuven 120. Beide universiteiten zien een verdubbeling in vergelijking met tien jaar geleden.

“De verklaringen daarvoor zijn uiteenlopend”, zegt professor Katharina D’Herde van de afdeling Anatomie en Embryologie (UGent). “Mogelijk zien meer mensen het belang in van het afstaan van hun lichaam aan de wetenschap. De universiteiten zijn de laatste jaren een pak opener, zodat mensen perfect weten wat er allemaal met de lichamen gebeurt. Sommige toekomstige donoren komen hier zelfs op gesprek voor ze het engagement aangaan. Bovendien betalen we sinds enige tijd ook bepaalde kosten, zoals het transport van het lichaam.”

Het toegenomen aantal lichamen is zeer welkom. “Idealiter krijgen we zelfs nog een twintigtal lichamen meer per jaar”, klinkt het in Gent. Ook volgens decaan Paul Herijgers van de faculteit Geneeskunde van de KU Leuven is er aan zijn universiteit zeker geen overschot.

De beide coördinatoren maken duidelijk dat het ook anno 2018 belangrijk blijft om over voldoende menselijke lichamen te beschikken. Zélf in tijden van simulaties via *virtual reality*, of zogenaamde *dry labs* die lichamen en organen in kunststof nabootsen. “Kinesisten, tandartsen, artsen: allemaal moeten ze de bouw van de mens bestuderen. En dat kan nog altijd het best zo realistisch mogelijk. Dan leren de studenten ook onmiddellijk dat niet elk lichaam hetzelfde is”, zegt Herijgers.

De lichamen worden dan ook vooral gebruikt om artsen in opleiding te trainen. “In de periode van enkele weken tot twee jaar waarin we over het stoffelijk overschot beschikken, proberen we het zo efficiënt mogelijk in te zetten. Studenten en artsen voeren er in totaal een achttal heelkundige ingrepen op uit”, zegt professor D’Herde.

Leerling ziet niets

Maar de lichamen zijn ook belangrijk voor het wetenschappelijk onderzoek rond het ontstaan en de gevolgen van ziektes. En voor het bijscholen van chirurgen. “Oefenen op menselijke lichamen is niet alleen de laatste stap in de opleiding, maar ook voor specialisten nog altijd heel belangrijk”, zegt Wouter Willaert, directeur van Instituut voor Training en Chirurgische Innovatieve Technieken (ITCIT). “Om nieuwe chirurgische ingrepen en procedures te oefenen in realistische omstandigheden.”

Volgens D’Herde wordt dat laatste belangrijker omdat chirurgie steeds vaker via een kijkoperatie verloopt, waarbij slechts een kleine snede in het lichaam gemaakt wordt en de chirurg de operatie uitvoert met behulp van endoscoop. “Vroeger keken de mensen in opleiding als assistent mee over de schouder van de chirurg-stagemeester. Ze zagen alles en leerden stapsgewijs de technieken. Nu kan er maar een iemand aan de knoppen zitten van de instrumenten tijdens een kijkoperatie. Dankzij de lichaamsdonaties hoeft niemand proefkonijn te zijn op de operatietafel, en kunnen artsen vandaag veel betere ingrepen uitvoeren.”

“We zijn trots dat papa hiervoor gekozen heeft”

Vrijdagnamiddag. De familie en vrienden van Hendrik Marievoet verzamelen om afscheid te nemen van ‘De Rikke’. In hun midden geen kist of urne. Want het lichaam van de 80-jarige burgerlijk ingenieur-architect uit Steenhuffel moest na zijn plotse overlijden op 2 juni binnen de 48 uren voor balseming aanwezig zijn op de universiteit van Gent. De standaardprocedure voor wie zijn lichaam afstaat aan de wetenschap.

“Maar het voelt niet vreemd aan dat mijn vader er vandaag niet bij is”, zegt zijn dochter Katrien. “Jaren geleden kregen we al een kopie van de papieren, waarin duidelijk stond dat hij zijn lichaam wilde afstaan. In februari van dit jaar herinnerde hij er ons nog eens aan nadat hij betrokken was geraakt bij een ongevalletje. We wisten dus dat we redelijk

abrupt afscheid zouden moeten nemen als hij zou sterven. We waren dan voorbereid."

Hendrik Marievoet volgt met zijn schenking het voorbeeld van zijn beide ouders. Die kozen er in de jaren 80 al voor om hun lichaam ten dienste te stellen van de medische wereld. Dat inspireerde Hendrik – en zijn vrouw Marie-Jeanne – om hetzelfde te doen. "Een keuze die het hele gezin vervult met trots", zegt Katrien. "Zo kan je na je dood nog andere mensen helpen."

**Hendrik Marievoet
schonk zijn lichaam aan
de wetenschap. Zijn
familie nam afscheid van
hem zonder kist of urne.**